

Stuðulspedagogur

Sannleikin er tann, at hetta við stuðulspedagogum má koma í eitt annað ljós. Tað er ein skylda móttvegis foreldrum at brekaðum børnum.

Tað má ikki blandast upp í normeringar av stórvum ella umlætting hjá foreldrum.

Tað má vera tað brekaða barnið, sum fær tað besta og ikki tað næstbesta skrivár Hanna Lisberg í greinini

Nú ein dagin ringir ein barnaverndarformaður til mín og spyr: »Hvat er ein stuðulspedagogur?« Samstundis setti hann fram nakrar skilagóðar spurningar. Hann sigur, at hetta fyribrigdið hevur ikki verið kent har í bygðini, men nú var ein umsókn komin til barnaverndina. Sagt varð, at onkur hevði mælt til 40 tímar um vikuna. Eg greiði frá, hvussu vit gera í Havn, og at tað er ymiskt — alt eftir brekinum og aldrinum. Tá eg spyrji, um nakar er í bygðini, sum kundi vera stuðul, sigur hann nei; men í grannabygðini er ein døgligur lærari, sum hevur sera góðar royndir, fyrst sum lærari, og síðani hevur 1 1/2 árs serlærarskeið. Hesi fólkinu eru væl fyrri, síðani tit kunnu fáa hesa sera døgliga hjálp. Tá heldur hann fyrri, at hon var tívær bundin av fóstum lærarastarvi, so tað fóru kanska bert at verða fáar tímar; men so spyr hann um mamman ikki kann vera stuðulslærari restina av tíðini. Nei, tað ber ikki til.

Hvør skal gjalda?

Hesin maðurin, sum er sera skilagóður spyr, tí hetta er nýtt hjá teimum. Hann skal viðgera eina slíka umsókn, men áðrenn er best at vita, hvat innir hetta, og hvør skal gjalda? Kommunan leggur út í fyrstu atlogu, men fær peningin afturrindaðan frá Almánastovuni. Barnaverndin á staðnum tekur støðu, tá talan er um børn undir 7 ár. Í onkrum hendinga tilfelli verða veittir 40 tímar um vikuna — onkur fær 30 og onnur fáa jattaðar 20 tímar um vikuna í avmarkaða tíð. Síðani vil Barnaverndin fáa eina frageiðing um úrslitið og gongdina annars, áðrenn jattað verður víðari, um tað verður jattað.

Hvør kann vera stuðulspedagogur?

Í eini lýsing í Dimmalætting í dag, 02.08.90 sekkir Almánastovan eftir stuðulspedagogi til 5 ára gamalt barn, treytað

av at starvið verður jattað. Eg giti at tað er eitt brekað barn, og tey kunnu t.d. vera í dagrøkt ella í barnagarði.

Hvør jattar?

Barnaverndin á staðnum skal taka avgerð um umsóknina, sum hevur tær neyðugu upplýsingarnar, og so verður funnið fram til passandi tímatal í avmarkaða tíð.

Eg steðgaði á, tá eg las áðurnevndu lýsing —, sum m.a. sigur:

...Tá uppgávan hjá tí, ið settur verður í stóran mun verður at eygleiða og vegleiða í samstarv við dagrøktarskipanina og onnur serkøn, verður um-søkjari við pedagogiskari útbúgving tiki framum.

Lonin verður smbrt. galdandi sáttmála hjá avvarðandi yrkisfelag....«

Nakrar av uppgávunum verða nevndar —

eygleiða, og vegleiða í samstarv við dagrøktarskipanina og onnur serkøn. Eg spyrji: »er dagrøktarskipanin so væl útbúgvd viðvíkjandi brekaðum at dagrøktin er serkøn!?

Tann fyrsta misskiljingin hjá Almánastovuni er viðvíkjandi kvalifikatiónum.

Sjálvandi skuldi staðið í lýsingini t.d. at pedagogur við royndum innan økið verður tiki framum.

Er eitt barn so illa fyrri, at tað ikki kann vera saman við hinum í bólkinum, at tað má hava stuðulslærara, kann ikki verða talan um, at folk uttan pedagogiska útbúgving verður sett í eitt slíkt starv, ið hvussu er má Almánastovan ikki lýsa eftir øðrum. Grundgevingin hjá mær er tann, at tað kravst pedagogisk útbúgving til sokallað »normal« børn í barnagarðum, ergo má eitt brekað barn ikki vera verri fyrri.

Fyrri at kunna eygleiða og vegleiða kravst at pedagogurin kennir mennigina hjá tí vanliga barni-

num, áðrenn hann kann vita nakað um frávikin.

Verður hetta ikki kravt, verða nógvir pengar brúktir til onga nyttu. Tí hetta kostar nógvar pengar. Bæði viðvíkjandi Stuðulspedagogum í skúla og barnagarði.

Persónliga kenni eg nógvi dømi um stuðulspedagog í skúlum.

Eg kenni næmingar — við vanligum gávum, men við ávisum brekum, sum hava havt stuðulspedagog í 7 ár, og tó ikki dugað at lesa sum børn í 2. flokki — enn minni skrivað. Orsøkin er tann einfalda, at tað ikki hava verið kvalifiserað fólk sum undirvistu. Tey pengarnir vóru ikki til nógva nyttu hjá næmingunum.

Sparing

Í hesi løtu sigur útvarpið, at kreppufundur hevur verið í Havn vegna boðini, barnagarðarnir hava fingið um sparing.

Politikararnir vita lítið um tað stóra arbeiðið, ið lagt verður á stovnarnar í dag.

Vit kunnu siga, at umframt tær vanligu uppgávurnar, eru starvsfólkini ofta í tí støðu, at tey mugu vera í foreldra stað — ikki tíð at tey ynskja tað, men tí summi foreldur hava ikki orku til avlops til børnini. Hvi? Tað er bara so í fleiri tilfellum. Eg veit um, at starvsfólk enná hevur havt barnbørn heima hjá sær sjálvum í vikuskiftum av heilt ávisum orsökum.

Nakað annað er hent í seinastuni, og tað er, at fleiri og fleiri brekað koma í ta kommunalu dagrøktina og barnagarðarnar. Hvat er so at gera? Jú, loysunarorðið í dag er Stuðulspedagogur. Men vandin við tí er, at tað verður dýrari í kr., men ikki altíð líka effektivt, um ikki útbúgvin fólk eru.

Vit hava verið á fundum við stuðulspedagogum, sum fola seg nakað ótryggar. Tað er torført at fáa ein við útbúgving t.d. 20 tímar um vikuna, so verður onkur annar við engari útbúgving settur, ella roynir stovnurin at

fáa hetta tímatal hækkað.

Ófaklærd á økinum

Tað er einki til hindurs fyrri, at t.d. ein fyrrverandi stýrimaður kann setast sum stuðulspedagogur (apropos fær hann ikki løn eftir sáttmála hjá stýrmonnum? smbrt. avvarðandi yrkisfelag??) smb. lýsing frá Almánastovuni.

Sannleikin er tann, at alt hetta við stuðulspedagogi má koma í eitt annað ljós. Tað er ein skylda móttvegis foreldrum at brekaðum børnum.

Tað má ikki blandast upp í normeringar av stórvum ella umlætting hjá foreldrum.

Tað má vera tað brekaða barnið, sum fær tað besta og ikki tað næstbesta.

Tórshavn, 02.08.90
Hanna Lisberg

P.S.: Almánastovan og sernámsfrøðiliga ráðgevingin eiga at tosað saman og finna ein heilt annan hátt — og fastar reglur fyrri stuðulslærarskipan.

Tað er í mongum fornum skomm at sligja úrslitið av fleiri árum við stuðulspedagogi og o effekt, men nógvar, nógvar krónur hevur hetta ávintýrið kostað tí almenna.

H.L.

Brøðurnir Jóannes og Rúni Mouritsen hava leingi verið kendir millum bridge-fólk í Føroyum. Nú vita útlendingar eisini, hvørjir teir eru. Í donskum bløðum verða orð sum »de fremadstormende Mouritsen-brødre« og »Dynamit-brødre Mouritsen« nýtt um teir. Tað er eingin loyna, at teir nú í nokur á hava prógvað, at teir eru tað sterkasta parið, føroyingar eiga í løtuni!

Í hesum spælinum undir NM vóru tað 9 pør, ið royndu seg við 4 hj, men bert tveir spælskiparar fingu kontraktina heim.

V/Øll

♠ 7-2	♠ K-5
♥ J-6-5-4	♥ A-Q-10-2
♦ A-8-5	♦ Q-3-2
♣ 10-8-6-2	♣ Q-9-4-3

♠ A-J-6-4	♠ Q-10-9-8-3
♥ 8	♥ K-9-7-3
♦ J-9-7-4	♦ K-10-6
♣ A-J-7-5	♣ K

NS: Jóannes Mouritsen/Rúni Mouritsen
EV: Klaus Adamsen/Jan Nicolaisen

V	N	E	S
1 rú ¹⁾	1 hj ²⁾	pass	4 kl ³⁾
pass	4 hj	pass	pass

¹⁾ 0-8 HP.

²⁾ Opningshend

³⁾ Splinter — bert ein kleyvara.

Útspæl: rú 4.

Eystur spældi rútará út til 10 og A. Rútari aftur til frúnna. Hj. A frá hondini og hjartara til kongin. Rú K og síðani kl. K til essið hjá Vestri. Eystur tók sp A og spældi lágan spæðara til kongin. Jóannes tók kl Q, trumfaði ein kleyvara, og stoðan var henda:

Q-10			
9			
J-6	N	E	J-6
10	V	S	—
			J
Q-10			
9			
—			
—			

Hann spældi nú sp Q, og Vestur mátti geva skarvin yvir — kastar hann kleyvara, ger Norður tað sama, og í næsta stingi er Vestur fangaður í einum »trumf-kupi«. Vestur valdi at trumfa við hj 6, og Norður trumfaði við hj 10. Kl. 9 vórðu nú trumfað við hj 9, og hj Q fekk síðsta stingin. Ein spælfæring, ið avgjort kundi fingið virðislen!

Deyvafelag Føroya

hevur skrivstovu í Deyvahúsinum »Effata«, Íslandsvegur 10 B, Tórshavn, og hon er opin mánaðag og friggjaðag kl. 14.00-16.00. Telefont 175 97 (telefontvarari) ella telefon 03100 22 og bið um nr. 169 29 (skrivitefon).